NEWSLETTER

NEWSLETTER APRILIE - MAI 2016

SUMAR

COMUNICAT – Comisia Permanentă a Uniunii Naționale a Barourilor din România, întrunită în ședință la 20 mai 2016, a analizat situația creată ca urmare a informațiilor apărute în spațiul public cu privire la proiectul de modificare a Legii nr. 51/1995 pentru organizarea și exercitarea profesiei de avocat.

Departamentul "Protecția profesiei, informare și relații publice" din cadrul U.N.B.R. pune la dispoziția reprezentanților profesiei la nivel local un compendiu de principii, analize și comparații cu privire la comentariile apărute în media referitoare la Legea nr. 51/1995 precum și practică extinsă la nivel european privind secretul profesional al avocatului.

Interviul acordat de av.dr Gheorghe Florea, Președintele UNBR, publicației Juridice.ro, cu titlul "Dacă distrugem apărarea, cine mai are un cuvânt de spus?"

Interviul acordat de domnul avocat dr. Gheorghe Florea, Preşedintele UNBR publicației online UniversulJuridic.ro sub titlul: „Este cert că UNBR nu militează pentru privilegii legale pentru avocați!"

Comunicatul Departamentului Protecția profesiei, informare și relații publice al UNBR din 05 mai 2016: "Întărirea principiului secretului profesional în Proiectul de Lege privind modificarea și completarea Legii nr. 51/1995 pentru organizarea și exercitarea profesiei de avocat" – partea I.

Comunicatul Departamentului Protecția profesiei, informare și relații publice al UNBR din 05 mai 2016: "Întărirea principiului secretului profesional în Proiectul de Lege privind modificarea și completarea Legii nr. 51/1995 pentru organizarea și exercitarea profesiei de avocat" – partea a II a

COMUNICAT – Comisia Permanentă a Uniunii Naționale a Barourilor din România, întrunită în ședință la 20 mai 2016, a analizat situația creată ca urmare a informațiilor apărute în spațiul public cu privire la proiectul de modificare a Legii nr. 51/1995 pentru organizarea și exercitarea profesiei de avocat.

20 mai 2016

COMUNICAT

Comisia Permanentă a Uniunii Naționale a Barourilor din România, întrunită în ședință la 20 mai 2016, a analizat situația creată ca urmare a informațiilor apărute în spațiul public cu privire la proiectul de modificare a Legii nr. 51/1995 pentru organizarea și exercitarea profesiei de avocat.

Comisia Permanentă a constatat că s-a produs o dezinformare cu privire la obiectivele și finalitatea acestui demers legislativ, cu consecințe grave asupra garantării dreptului la apărare și a dreptului la un proces echitabil al cetățenilor care apelează la avocat.

S-a folosit obsesiv și incorect sintagma "super-imunitatea avocatului", într-un context care produce confuzie și instigă opinia publică împotriva profesiei de avocat.

În realitate, proiectul de lege nu conține o dispoziție nouă cu privire la interdicția percheziţiilor și a interceptărilor privitoare la avocat. Aceste dispoziții sunt în vigoare încă din 1995 și nu au fost contestate până în prezent. Proiectul prevede că atunci când există probe sau indicii temeinice că avocatul este implicat în săvârșirea unei fapte prevăzute de legea penală, aceste interdicții nu se aplică. Se precizează limitele în care se pot ridica, sechestra sau confisca documente, care interesează pe cei care au apelat la serviciile avocatului.

Potrivit proiectului de modificare a Legii nr. 51/1995, avocații pot fi trași la răspundere penală, pot fi percheziționați și interceptați dacă există probe sau indicii temeinice că au săvârșit fapte penale, fără să fie necesară vreo încuviințare din partea Baroului sau a vreunei autorități statale.

S-a indus în mod eronat ideea că avocații ar fi aceia care s-ar sustrage principiului egalității în fața legii, deși avocații pot fi trași la răspundere la fel ca orice alt cetățean.

Comisia Permanentă reamintește că principiul secretului profesional și al confidențialității comunicărilor avocat – client este instituit în toate legislațiile din lume (cu excepția unor regimuri dictatoriale!).

Secretul profesional nu reprezintă un privilegiu al avocatului, ci un drept fundamental în folosul justițiabilului.

Nu toți cetățenii acuzați penal sunt și infractori.

Orice acuzat trebuie să aibă dreptul să se apere.

Armele legale ale acuzării trebuie să fie egale cu armele legale ale apărarii!

Aceasta este în realitate egalitatea în fața legii!

Atunci când comunicările avocat client sunt cunoscute de acuzare prin interceptări și percheziții, persoana acuzată va avea mari reticențe de a spune tot adevărul avocatului și astfel apărarea va fi în dezavantaj.

Campania denigratoare, întreținută de reprezentanți ai instituțiilor publice ori de oameni politici, prejudiciază profesia de avocat, și reflectă lipsa de respect față de statul de drept, de neconceput în lipsa avocatului și a garanțiilor legale ale apărării, instituite exclusiv în beneficiul cetățeanului!

Comisia Permanentă a UNBR reamintește că pe pe site-ul www.unbr.ro, a făcut informări exhaustive și fundamentate juridic cu privire la reglementările europene și jurisprudența europeană care stau la baza modificărilor propuse în proiect, ignorate, fără temei, de vectorii de opinie care susțin că demersul legislativ ar fi incorect.

Interviul acordat de av.dr Gheorghe Florea, Preşedintele UNBR, publicaţiei Juridice.ro, cu titlul "Dacă distrugem apărarea, cine mai are un cuvânt de spus?"

19 mai 2016 | Alina MATEI

Gheorghe Florea: Dacă distrugem apărarea, cine mai are un cuvânt de spus?

Alina Matei: Înainte de toate, vă rugăm să lămuriţi un aspect referitor la noutăţile din *proiectul de Lege* privind modificarea şi completarea Legii nr. 51/1995 pentru organizarea şi exercitarea profesiei de avocat, care au creat atâtea controverse în spaţiul public, respectiv interdicţia percheziţiilor şi a interceptării avocatului nesuspectat de fapte penale.

Gheorghe Florea: Aspectele cele mai controversate referitoare la interdicţia percheziţiilor şi a interceptării comunicărilor avocat-client nu sunt noutăţi absolut deloc, aşa cum eronat au fost prezentate de autorităţi publice şi implict de o parte a presei. Dispoziţiile referitoare la interdicţia percheziţiilor la sediul avocatului nesuspectat de fapte penale, precum şi a interceptărilor convorbirilor acestuia există în legislaţia naţională şi sunt în vigoare de când a căzut regimul comunist în România. Şi până acum au fost considerate firesti. În ţările cu tradiţie democratică sunt în vigoare dintotdeauna.

Deci, afirmaţia ministrului justiţiei că aşa ceva este nemaiîntâlnit în Europa apare ca nefundamentată şi nejustificată, aşa cum au observat şi *judecătorii din UNJR, care au solicitat premierului Cioloş* să indice public articolul de lege care ar conferi avocaţilor "imunitate absolută". Acesta nu există!

Alina Matei: În ce constau modificările articolelor referitoare la interdicţiile privind percheziţia şi interceptarea?

Gheorghe Florea: Este vorba de completări, nu de modificări. Culmea este că noutatea, sub aceste aspecte, constă tocmai în precizarea că aceste interdicţii de percheziţie şi de interceptare în privinţa avocatului nu se aplică în situaţia în care din probe rezultă suspiciunea rezonabilă că avocatul a comis infracţiuni în exercitarea activităţilor specifice profesiei. Şi aceste aspecte erau deja incluse în legislaţie, însă la modul foarte general, în sensul că avocatul poate fi percheziţionat, respectiv interceptat, "în condiţiile prevăzute de lege", sintagmă care poate fi interpretabilă şi, în consecinţă, susceptibilă de abuz.

Însă chiar dacă avocatul este suspectat, secretul profesional în privinţa tuturor clienţilor săi nu poate fi sacrificat. Este un principiu universal valabil, instituit în vederea garantării dreptului la apărare şi la un proces echitabil. Trebuie respectate proporţiile, ridicate, sechestrate, respectiv confiscate numai documentele care au legătură cu cauza. Nu se poate "da iama" în toate dosarele avocatului. Mandatele de percheziţie trebuie să fie clar delimitate în acest sens. După cum ştiţi, cauzele privind încălcarea de către autorităţi a secretului profesional în privinţa avocaţilor s-au înmulţit considerabil, tocmai din cauza confiscărilor nediferenţiate de la sediul acestora, în descinderi abuzive ale autorităţilor pentru a strânge probe cu orice preţ. În ultimii ani, Curtea Europeană a Drepturilor Omului s-a pronunţat de nenumărate ori în privinţa încălcării drepturilor fundamentale, în urma percheziţiilor la avocaţi dispuse în baza unor mandate legale sub aspectul autorizării de către judecător, dar ilegale sub aspectul conţinutului acestor mandate mult prea evazive. Inclusiv în privinţa interceptărilor abuzive, "prin ricoşeu" a avocaţilor nesuspectaţi că ar fi comis fapte penale. Statul român a fost condamnat recent la CEDO pentru acest motiv, în *cauza Pruteanu contra României*, care a devenit speţă de referinţă în toată Europa.

Acestea sunt o parte dintre motivele pentru care Legea nr. 51/1995 a trebuit să fie revizuită, prin precizări în privinţa limitelor în care se pot face percheziţia şi interceptarea avocatului. Supravegherea electronică în masă a atins dimensiuni fără precedent, drepturile la viaţă privată, la apărare şi la un proces echitabil tind să

fie sacrificate sub stindardul luptei împotriva terorismului și a crimei organizate. Însă această luptă legitimă trebuie să fie, la rândul ei, în conformitate cu legea, pentru că altfel ne îndreptăm spre noi dictaturi și statul de drept este compromis.

Alina Matei: Care credeți că este motivul acestui val de opoziție împotriva principiului secretului profesional și a confidențialității comunicărilor dintre avocat și clientul său?

Gheorghe Florea: Din păcate, sursa acestei opoziții provine tocmai din anumite atitudini ale autorităților statului, cu atribuții în acuzare. Pentru acestea, apărarea este o piedică în strângerea trofeelor acuzării și, la o privire obiectivă, se vede clar o campanie negativă împotriva apărării. S-a ajuns până acolo încât în punctul de vedere al Guvernului cu privire la proiectul de modificare a Legii nr. 51/2016 să apară o acuză directă adusă avocaților, că și-ar crea o anumită formă de imunitate pentru a se sustrage legii penale. Citez din acest document: ”apreciem, în acord cu opinia DNA, că prin completarea propusă se creează o formă de imunitate pentru avocați, care încalcă principiul constituțional al egalității persoanelor în situații juridice similare”. Cu alte cuvinte, se fac generalizări la adresa întregii bresle. Este un atac fără precedent la imaginea profesiei, inducându-se ideea avocații și-ar crea așa numita imunitate pentru a nu putea fi acuzați pentru infracțiuni. Așa cum am arătat, în proiect se precizează foarte clar că dacă avocatul devine el însuși suspect, interdicția percheziției, respectiv a interceptării nu i se aplică. Acest aspect este omis din neatenție oare?

Principiul secretului profesional și al confidențialității comunicărilor avocat client a fost instituit în întreaga lume, poate cu excepția unor regimuri dictatoriale, tocmai în scopul garantării principiului constituțional al egalității tuturor cetățenilor în fața legii. Acesta presupune ca armele legale ale apărării trebuie să fie egale cu armele legale ale acuzării. Aceasta este egalitatea în fața legii!

Confidențialitatea comunicărilor avocat-client este o armă a apărării, o garanție a dreptului fundamental la apărare. Atunci când comunicările avocat-client sunt cunoscute de acuzare prin interceptări și percheziții, persoana acuzată va avea mari reticențe de a spune tot adevărul avocatului și astfel apărarea va fi în dezavantaj.

Cu alte cuvinte, se induce ideea că avocații ar fi aceia care s-ar sustrage principiului egalității persoanelor în situații juridice similare. Așa cum am arătat, avocații nu fac niciun fel de excepție de la percheziții, interceptări, reținere sau arestare în cazul în care există probe sau indicii temeinice că au săvârșit infracțiuni.

Cuvântul imunitate nu are nicio legătură cu profesia de avocat. Termenul ”imunitate” este prevăzut de*art. 72* din Constituția României și se referă la deputați și senatori, care nu pot fi traşi la răspundere juridică pentru voturile sau pentru opiniile politice exprimate în exercitarea mandatului. Este un alt principiu atacat continuu prin denaturarea sensului și a finalității acestuia, prin inducerea ideii că acesta este doar un paravan pentru corupți. Chiar *șeful DNA a emis opinia că imunitatea parlamentarilor trebuie eliminată complet*.

Și atunci vin cu o întrebare: dacă distrugem apărarea prin denigrarea principiului confidențialității, dacă distrugem libertatea cuvântului politic prin denigrarea principiului imunității parlamentare, cine mai are un cuvânt de spus? Cine se mai poate exprima liber și mai poate lupta pentru dreptate când stă sub amenințarea acuzării, lipsit de garanțiile apărării?

Pe zi ce trece vedem cum prezumția de nevinovăție, principiul secretului profesional sunt golite de conținut. Persoanele suspectate sunt prezentate public ca infractori înaintea vreunui act oficial de acuzare, bazat pe probe și indicii temeinice. Apare știrea că se fac descinderi și percheziții și ”pe surse” apare și numele persoanei vizate. Și aproape întotdeauna se întâmplă acest lucru, deci nu e vorba de accidente de încălcare a secretului anchetei de către autorități.

Secretul profesional și confidențialitatea comunicărilor avocat client sunt esențiale sub aspectul garantării dreptului la la apărare, care presupune egalitatea de arme între acuzare și apărare.

Am speranța că, în apărarea profesiei, avocații își vor mai manifesta mai intens libertatea de exprimare și vor reuși să contracareze prin argumentele pe care le au din plin, curentul de opinie negativ cu privire la proiectul de lege, creat politic.

Alina Matei: Mulțumesc pentru că ați stat de vorbă cu mine.

Gheorghe Florea: Și eu vă mulțumesc.

Interviul acordat de domnul avocat dr. Gheorghe Florea, Preşedintele UNBR publicației online UniversulJuridic.ro sub titlul: „Este cert că UNBR nu militează pentru privilegii legale pentru avocați!"

19 mai 2016

UniversulJuridic.ro a publicat azi 19 mai 2016 interviul acordat de domnul avocat dr. Gheorghe Florea, Preşedintele UNBR sub titlul: „**Este cert că UNBR nu militează pentru *privilegii legale* pentru avocați!**", interviu preluat de domnul Nicolae Cîrstea, Preşedintele Grupului editorial Universul Juridic:

Nicolae Cîrstea: **Domnule Preşedinte Gheorghe Florea, cum explicați informațiile distorsionate apărute în mass-media cu privire la obiectivele și finalitatea proiectului de modificare a Legii nr. 51/1995 pentru organizarea și exercitarea profesiei de avocat?**

Gheorghe Florea: Asocierea tendențioasă a *„imunității parlamentare"*, concept prezentat în *mass-media* ca fiind un obstacol pentru tragerea la răspundere penală a membrilor Parlamentului, cu sintagma *„superimunitatea avocaților"* provoacă și întreține confuzii!

Acest clișeu de comunicare publică datează din 25 iunie 2015, imediat după „Ziua avocatului" 2015, când majoritatea barourilor au tratat tema *„Vulnerabilitatea avocatului în sistemul noilor reglementări de drept penal"*, înainte de aprobarea Proiectului de lege în discuție, în Senat! În acea perioadă l-am descifrat exclusiv în paradigma specifică luptei politice, mai ales că la aprobarea legii în Senatul României un partid politic s-a opus vehement și a impus și inițiatorilor (senatori) să voteze împotriva legii înaintate chiar de ei! Conceptul de „imunitate a avocaților", incorect și fals, a fost și este folosit exclusiv pentru a decredibiliza profesia de avocat!

Nicolae Cîrstea: **Care a fost evoluția procesului legislativ urmat de aceste modificări?**

Gheorghe Florea: Înainte de Congresul avocaților de la sfârșitul lunii martie 2016, a fost prezentat pe site-ul Camerei Deputaților Raportul Comisiei juridice a Camerei Deputaților cu privire la proiectul de lege. Nu au participat la dezbaterea lui nici reprezentanții U.N.B.R., nici reprezentanți ai Guvernului, care nu a înaintat punct de vedere scris către Camera Deputaților cu privire la Proiectul de lege aprobat de Senat!

Ulterior, după ce Punctul de vedere al Guvernului a fost înaintat chiar în ziua în care Proiectul era planificat a fi dezbătut în Plenul Camerei Deputaților, Raportul inițial al Comisiei Juridice a fost reanalizat. Raportul final este și acum publicat pe site-ul Camerei Deputaților.

Campania de presă inițiată împotriva Proiectului de lege într-un context politic cu o agendă subordonată, mai degrabă, preocupărilor de asigurare a securității strategice a României a reluat aceleași documente care au fost puse în circulație în mass-media în iunie 2015 și au fost preluate, cu prioritate, de aceleași organisme de presă! În aceeași perioadă s-au finalizat reglementările care au completat Codul de procedură penală, a căror transparență a fost estompată de problema „imunității avocaților"!

Faptul că excelența sa, ambasadorul în România al Statele Unite ale Americii, și-a manifestat preocuparea ca demersul legislativ să dobândească coerență și să ofere garanții legale pentru apărarea drepturilor și intereselor legitime ale cetățeanului într-un stat bazat pe respectarea legii este un lucru pe care toți avocații îl apreciază

pozitiv. Interesul pentru evoluția reglementărilor legale privind profesia de avocat România a reprezentantului unui stat în care dreptul la apărare prin avocat este sfânt dă avocaților speranța că problemele dreptului la apărare în România sunt cu adevărat cunoscute, conform faptelor și nu potrivit declarațiilor oficiale, și că vor fi rezolvate în raport de principii și reguli specifice statelor cu democrație consolidată pe un sistem legislativ din care nu poate lipsi avocatul!

Nicolae Cîrstea: **Care este reacția breslei? Ce opinii au comunicat către U.N.B.R. avocații?**

Gheorghe Florea: Sunt convins că avocații au cunoscut și cunosc evoluția procesului legislativ. Sigur, membrii Consiliului U.N.B.R. sunt în temă cu privire la poziția organelor executive ale profesiei față de Raportul Comisiei Juridice al Camerei Deputaților și față de campania de presă, deoarece li s-a comunicat pentru a fi discutate cu cei pe care îi reprezintă documentare, afișat pe site-ul www.unbr.ro, preluate de site-urile juridice importante, inclusiv de *portalul universuljuridic.ro*, din păcate, reproduse de extrem de puține barouri pe site-urile lor!

Există o reacție fermă pentru necesitatea reglementării procedurii de declarare de către fiecare avocat că nu este inapt să păstreze secretul profesional din rațiuni ce țin de alte angajamente personale, trecute sau viitoare!

Când este vorba de reglementarea profesiei se demonstrează că se poate beneficia de slăbiciunea profesiei, care acceptă compromisul dintre competență și diletantism, fără ca să departajeze pe cei curajoși de cei fricoși, pe cei responsabili de cei comozi.

Este situația creată și în legătură cu Proiectul de modificare și completare a legii de organizare a profesiei, inițiat de parlamentari, cu consultarea Corpului profesional! Mai mult interes a stârnit în rândul avocaților și reacțiile violente nu au lipsi când a fost vorba despre proiectul relativ la Consilierii juridici!

S-a verificat că una dintre cele mai importante obligații ale avocatului – interesul pentru profesia din care faci parte – este mai degrabă o declarație fără conținut și corespondent în realitate!

Chiar dacă gradul de dezvoltare a culturii de apartenență la un grup organizat pe bază de lege este diferit de situația formelor asociative voluntare, interesul față de propria profesie trebuie să funcționeze, iar crezul profesional real și respectul față de profesia de avocat, inclusiv din partea celor care deși sunt avocați dețin, temporar alte demnități, ori fac politică, nu poate să te facă indiferent sau ostil profesiei când există o ofensivă împotriva încrederii în avocați doar pentru că aceștia reclamă garanții legale precise și complete pentru confidențialitate, în interesul cetățeanului și în raport de principii ale procesului echitabil care reclamă „egalitatea armelor”!

Este cert că U.N.B.R. nu militează pentru „privilegii legale” pentru avocați! Dimpotrivă, Proiectul instituie reguli aspre față de avocații-delatori!

Toate reglementările inițiate sunt exclusiv în folosul cetățenilor și responsabilizează avocații în caz de nerespectare a secretului profesional reinstaurând legal „securitatea apărării” și „principiul egalității armelor” între acuzare și apărarea prin avocat!

Constituția României garantează dreptul la apărare calificată prin avocat. Orice demers care ignora situația legală specială a avocatului în statul de drept în comparație cu alte profesii, reglementarea specifică a garanțiilor dreptului la apărare prin avocat în legislația europeană și deciziile Curții Europene Drepturilor Omului privind respectarea secretului profesional al avocatului nu face altceva decât să atenteze la consolidarea statului de drept!

Vom trage concluziile care se impun și vom comunica public poziția organelor de conducere a profesiei, fără a tabloidiza un subiect care este tratat de cei interesați exclusiv pentru a decredibiliza instituția „avocatului”!

Comunicatul Departamentului Protecția profesiei, informare și relații publice al UNBR din 05 mai 2016: "Întărirea principiului secretului profesional în Proiectul de Lege privind modificarea și completarea Legii nr. 51/1995 pentru organizarea și exercitarea profesiei de avocat" – partea I

9 mai 2016

Întărirea principiului secretului profesional în Proiectul de Lege privind modificarea și completarea Legii nr. 51/1995 pentru organizarea și exercitarea profesiei de avocat

Partea I

La data de 4 mai 2016, Comisia Juridică a Camerei Deputaților a adoptat raportul favorabil privind Proiectul de Lege privind modificarea și completarea Legii nr. 51/1995 pentru organizarea și exercitarea profesiei de avocat. Un obiectiv principal al proiectului de lege este întărirea principiului secretului profesional, ca garanție a dreptului la apărare și a dreptului la un proces echitabil.

Noile prevederi se înscriu în tendințele practicii Curții Europene a Drepturilor Omului și a reglementărilor europene privind abordarea principiului confidențialității comunicărilor dintre avocat și client în cadrul acestora, în cadrul legislației privind lupta împotriva terorismului și a crimei organizate. Este foarte clar că legislativul european este conștient că exacerbarea supravegherii în masă, determinată de aceste flageluri ale vremurilor în care trăim, tinde să sacrifice drepturi fundamentale, nu numai în privința protecției vieții private, dar și a dreptului la apărare și a dreptului la un proces echitabil. Astfel, în Rezoluția din 12 martie 2014, Parlamentul European "**consideră esențială protejarea privilegiului secretului profesional al avocaților, jurnaliștilor, medicilor și al altor persoane care exercită profesii reglementate de activitățile de supraveghere în masă; subliniază în special că orice incertitudini legate de confidențialitatea informațiilor comunicate în cadrul relației dintre avocat și client ar putea avea un impact negativ asupra dreptului cetățenilor la consiliere juridică, asupra accesului la justiție și asupra dreptului la un proces echitabil".** [1]

De asemenea, Rezoluția ne oferă detalii asupra planului de acțiune la nivel European în privința reformelor legislative în domeniul datelor. Se subliniază în mod expres, de mai multe ori, necesitatea protecției confidențialității comunicărilor avocat client. Din primul capitol, denumit "Impactul supravegherii în masă"(litera G, alin 7) reiese că una dintre principalele îngrijorări la nivel UE în urma dezvăluirilor făcute de Snowden începând din iunie 2013 este "**subminarea** libertății presei și a **comunicațiilor dintre membrii anumitor profesii care se bucură de privilegiul confidențialității, cum sunt, printre alții, avocații** și medicii"

În ceea ce privește planul de priorități al Parlamentului European, prevăzut în Rezoluție, acesta este "Un **habeas corpus digital european** – protejarea drepturilor fundamentale în era digitală" în care se **subliniază necesitatea protecției dreptului publicului de a primi informații imparțiale și a confidențialității profesionale, inclusiv în relația avocat-client"** (punctul 132, Acțiunea 6 din Rezoluție)

De altfel, în majoritatea noilor reglementări europene, a căror aplicare ar putea genera riscul unor abuzuri în ceea ce privește principiul confidențialității comunicărilor avocat client, Parlamentul European a inserat clauze exprese de protecție, pe care le vom expune pe larg în subtitlurile ulterioare.

1. **Protecția secretului profesional al avocatului în contextul percheziițiilor făcute la sediul acestuia**

Unul dintre principalele amendamente aduse Proiectului de Lege privind modificarea și completarea Legii nr. 51/1995 pentru organizarea și exercitarea profesiei de avocat se referă la interdicția ridicării, confiscării sau sechestrării de documente incluse în categoria informațiilor confidențiale comunicate în cadrul relației dintre avocat și client.

Un aspect care, din păcate, a fost omis în declarațiile publice făcute de reprezentanții unor autorități publice este faptul că această **interdicție este aplicabilă numai în situația în care avocatul însuși nu este suspectat că ar fi săvârșit fapte penale**.

Prin urmare, nu poate fi vorba de vreo "imunitate", pentru că pur și simplu legea (în proiect) nu se aplică în cazul avocaților suspectați! Din proiectul de act normativ reiese foarte clar că dispozițiile se referă la protejarea comunicărilor dintre client și avocat, atâta vreme cât avocatul nu este suspectat de comiterea unor infracțiuni.

Principiile secretului profesional și al confidențialității comunicărilor avocat client sunt garanții ale drepturilor fundamentale la apărare și la un proces echitabil.**Proiectul de lege tinde să întărească aceste garanții și să apere atât avocatul, cât și justițiabilul, de presiunile nejustificate legal, în vederea obținerii de probe.**

Un lucru, din păcate prea puțin înțeles, este că secretul profesional al avocatului este o garanție a statului de drept, al echilibrării balanței drepturilor fundamentale și în acest scop este prevăzut, în toate statele lumii, ca privilegiu profesional, nicidecum ca privilegiu personal, imunitate sau impunitate. Acest privilegiu profesional este instituit în vederea încurajării comunicării oneste între avocat și client, altfel încât avocatul să poată fi în totală cunoștință de cauză în realizarea apărării. Inclusiv avocatul este obligat să respecte principiul onestității în apărarea clientului. Orice breșă în acest lanț al comunicării oneste între client și avocat, determinată de teama că anumite informații ar putea fi folosite de terți în vederea unei incriminări, aduce prejudicii grave drepturilor la apărare și la un proces echitabil, inclusiv statului de drept.

Tocmai de aceea, în proiect se precizează foarte clar că percheziițiile la sediul avocatului și confiscarea de documente, indiferent de suportul pe care se află, sunt admisibile numai în măsura în care avocatul însuși nu este suspectat, potrivit unor indicii temeinice, că a comis fapte penale (art. 35, alin. 1^1, din Proiectul de lege privind modificarea și completarea legii nr.51/1995 pentru organizarea și exercitarea profesiei de avocat).

Redăm, în continuare, reglementările în vigoare ale Legii 51/1995 referitoare la percheziționarea avocatului, a domiciliului ori a cabinetului sau ridicarea de înscrisuri si bunuri, precum și completările la aceste dispoziții propuse prin Proiectul de lege privind modificarea și completarea legii nr.51/1995 pentru organizarea și exercitarea profesiei de avocat:

Reglementările în vigoare:

Art. 35, alin (1): Pentru asigurarea secretului profesional, actele și lucrările cu caracter profesional aflate asupra avocatului sau in cabinetul sau sunt inviolabile. Percheziționarea avocatului, a domiciliului ori a cabinetului sau ridicarea de înscrisuri și bunuri nu poate fi făcută decât de procuror, in baza unui mandat emis în condițiile legii. (2) Nu vor putea fi ascultate și înregistrate, cu niciun fel de mijloace tehnice, convorbirile telefonice ale avocatului și nici nu va putea fi interceptata și înregistrată corespondenta sa cu caracter profesional, decât în condițiile și cu procedura prevăzute de lege.

Propunerile de completare:

După alin. 1 al art. 35 se introduc două noi alienate, alin. $1^1 - 1^2$ cu următorul cuprins:

(1^1) Sunt exceptate de la măsura ridicării de înscrisuri, a sechestrării sau a confiscării:

1. *comunicările scrise între avocat și clientul său, autorizat legal să refuze oferirea de declarații,*
2. *consemnările efectuate cu privire la comunicările încredințate de către client sau cu privire la alte împrejurări la care se referă dreptul de a refuza depunerea de mărturie,*

3. *alte bunuri cu privire la care se aplică dreptul de a refuza depunerea de mărturie.*

Nu este admisă ridicarea, sechestrarea sau confiscarea înscrisurilor, a suporturilor de sunet, de imagine si date, a imaginilor și a altor reprezentări care se află în posesia avocatului.

Restricțiile privind măsura confiscării nu sunt aplicabile în situația în care probe sau indicii temeinice justifică suspiciunea că avocatul ar fi implicat în săvârșirea unei fapte prevăzute de legea penală ori dacă avocatul este implicat în favorizarea infractorului, obstrucționarea justiției sau într-o tăinuire sau dacă este vorba despre bunuri rezultate în urma săvârșirii unei infracțiuni, care au fost utilizate sau destinate săvârșirii unei infracțiuni sau care provin dintr-o infracțiune.

Restricțiile privind măsura confiscării nu sunt aplicabile în situația în care avocatul contribuie la disimularea provenienței bunurilor obținute ilegal, dacă avocatul ascunde un bun provenit dintr-o infracțiune, disimulează proveniența acestuia sau obstrucționează ori periclitează identificarea provenienței, identificarea, confiscarea, ridicarea sau punerea sub sechestru a unui astfel de bun.

(1²) Percheziția sediului profesional al avocatului sau a domiciliului acestuia este condiționată de existența unui mandat de percheziție emis de judecător. ***Decanul baroului local (sau reprezentantul acestuia) trebuie să fie prezent pe parcursul întregii proceduri de percheziție derulate la sediul profesional al avocatului.***

2. Jurisprudența CEDO

Proiectul de lege este în deplin acord cu jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului, care tinde să condamne tot mai frecvent lipsa garanțiilor oferite de state în privința respectării principiului confidențialității comunicărilor avocat – client. Este vorba nu numai de abuzurile comise de autorități prin confiscările nediferențiate de documente care conțin corespondență confidențială avocat client, dar și de confiscări disproporționate în raport cu scopul urmărit și insuficiența descrierii în mandatul de percheziție a argumentelor care justifică percheziția.

În Hotărârea din 2 aprilie 2015, pronunțată în cauza Vinci contra Franței[2], Curtea Europeană a Drepturilor Omului a constatat, în unanimitate, că, în speță, confiscările de documente de la o societate de avocatură au fost disproporționate in raport cu scopul urmărit și a existat o încălcare de către Franța a articolului 6 § 1 (dreptul la un proces echitabil) din Convenție, precum și o încălcare a articolului 8 (dreptul la respectarea vieții private și de familie, a domiciliului și a corespondenței). Hotărârea s-a axat pe punerea în balanță a intereselor legate, pe de o parte, de interesului legitim al statului de a căuta dovezi privind infracțiuni și, pe de altă parte, de respectarea dreptului la viață privată și corespondență, inclusiv confidențialitatea între avocat și client. În speță, reclamanții au afirmat că acestea au fost efectuate într-un mod masiv și nediferențiat, fiind ridicate mii de documente aflate în calculatoare și multe neavând legătură cu ancheta, dar fiind protejate de confidențialitatea comunicărilor avocat client. De asemenea, s-au plâns că nu s-a făcut un inventar precis al documentelor confiscate. Din păcate, astfel de situații se întâmplă frecvent în multe state ale Uniunii Europene.

Chiar și în situația în care un avocat, membru al unei societăți de avocatură din care fac parte mai mulți avocați, CEDO a considerat că percheziția ar trebui să se rezume numai la avocatul respectiv. În cazul Yuditskaya contra Rusia[3], soluționat la data de 12 februarie 2015, CEDO a criticat faptul că instanța națională nu a explicat de ce nu ar fi suficientă o percheziție doar la calculatorul utilizat de avocatul implicat. Mai mult decât atât, în mandatul emis de judecător nu a fost atinsă problema ca datele sunt acoperite de secretul profesional trebuie să fie protejate, **deși era conștient de faptul că reclamanții sunt membrii unui barou și dețin documente confidențiale**. Curtea a apreciat că cercetarea efectuată în absența unei suspiciuni rezonabile sau a oricăror măsuri de protecție împotriva "interferențelor" cu secretul profesional la birourile de avocatura ale reclamanților și confiscarea computerelor lor a mers dincolo de

ceea ce a fost "necesar într-o societate democratică "pentru a atinge scopul legitim urmărit. Prin urmare, a existat o încălcare a articolului 8 din Convenție.

Mai mult, în legătură cu necesitatea unei protecții consolidate a secretului profesional al avocatului față de imixtiunile autorităților publice și cu norma europeană potrivit căreia acest secret nu poate contribui la propria incriminare, este semnificativă hotărârea pronunțată în cauza Brito Ferrinho Bexiga Villa-Nova contra Portugaliei, la 1 decembrie 2015. Curtea Europeană a drepturilor Omului face o serie de aprecieri importante referitoare la protecția secretului profesional al avocatului față de ingerințele autorităților. Este foarte importantă argumentația Curții cu privire la necesitatea unei protecții consolidate a secretului profesional al avocatului și faptul că acest secret nu poate contribui la propria incriminare.

În speță, reclamanta (avocat) s-a plâns la CEDO în legătură cu consultarea de către autorități a extraselor conturilor sale bancare în cadrul unei proceduri penale deschise împotriva ei de către șeful autorității de combatere a fraudei fiscale și a invocat încălcarea secretului profesional pe care are obligația să îl respecte în baza profesiei sale de avocat. Curtea a notat că imixtiunea în viața privată a reclamantei era făcută în scopul căutării unor indicii și ai unor probe în cadrul unei anchete deschise împotriva reclamantei pentru fraudă fiscală. Aceasta urmărea așadar un scop legitim, și anume „prevenirea infracțiunilor penale", astfel că rămâne de examinat cea de a doua condiție, dacă imixtiunea era necesară într-o societate democratică". În acest context, CEDO a precizat că "protecția secretului profesional legat de corespondențele dintre un avocat și clientul său este, în special, corolarul de drept că acesta din urmă nu poate contribui la propria sa încriminare și că, în consecință, aceste schimburi beneficiază de o protecție consolidată ". Curtea a notat că incidentul de procedură care vizează ridicarea secretului profesional pe care reclamanta avea obligația să-l păstreze în calitatea sa de avocată a fost ridicat de Ministerul Public ca urmare a refuzului reclamantei de a prezenta extrasele conturilor sale bancare în cadrul unei proceduri penale care fusese deschisă împotriva ei de către șeful antifraudă fiscală.

Prin urmare, potrivit jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului, chiar și în cazul în care avocatul însuși este suspectat de comiterea unor fapte care încalcă legea, dreptul la confidențialitatea comunicărilor avocat client, ca garanție a statului de drept nu poate fi compromis. Cu atât mai mult, în cazul în care avocatul nu este suspectat în acest sens, confidențialitatea comunicărilor clienților săi trebuie respectată, așa cum prevede proiectul de lege privind modificarea și completarea Legii nr. 51/1995 pentru organizarea și exercitarea profesiei de avocat.

De asemenea, proiectul prevede obligativitatea prezenței decanului baroului, ca garant al principiului secretului profesional, în cazul percheziițiilor efectuate la sediul avocatului. Această abordate este nouă în dreptul românesc, însă tradițională în majoritatea țărilor europene.

[1] Punctul 11 din Rezoluția Parlamentului European din 12 martie 2014 referitoare la programul de supraveghere al Agenției Naționale de Securitate (NSA) a SUA, la organismele de supraveghere din diferite state membre și la impactul acestora asupra drepturilor fundamentale ale cetățenilor UE și asupra cooperării transatlantice în materie de justiție și de afaceri interne (2013/2188(INI))

[2] A se vedea: CEDO condamnă confiscarea nediferențiată de documente care conțin corespondența confidențiala avocat client, în cadrul unei inspecții derulate de Departamentul pentru concurență la sediul a două societăți comerciale. (Newsletter UNBR mai 2015)

[3] A se vedea: CEDO: Contract fictiv semnat de un avocat din cadrul societății de avocatură, în numele firmei. Percheziții la sediul firmei de avocați și sechestrarea computerelor tuturor avocaților din societate. Secret profesional. Încălcarea art. 8 din Convenție referitor la respectarea vieții private și a secretului corespondenței.(Newsletter UNBR martie 2015)

Comunicatul Departamentului Protecția profesiei, informare și relații publice al UNBR din 09 mai 2016: "Întărirea principiului secretului profesional în Proiectul de Lege privind modificarea și completarea Legii nr. 51/1995 pentru organizarea și exercitarea profesiei de avocat" – partea II

9 mai 2016

Întărirea principiului secretului profesional în Proiectul de Lege privind modificarea și completarea Legii nr. 51/1995 pentru organizarea și exercitarea profesiei de avocat

Partea a II-a

În era digitală, chestiunea abuzurilor asupra dreptului la viață privată și a dreptului la secretul corespondenței a făcut și face obiectul unor reforme legislative în domeniul așa numitelor reglementări "Big Brother". Acestea survin ca urmare a invalidării de către Curtea de justiție a Uniunii Europene a Directivei 2006/24/CE privind păstrarea datelor generate sau prelucrate în legătură cu furnizarea serviciilor de comunicații electronice accesibile publicului sau de rețele de comunicații publice, urmată de declararea neconstituționalității legislației în domeniu în mai multe state ale Uniunii Europene. De asemenea, Curtea Europeană a Drepturilor Omului s-a confruntat cu nenumărate cazuri de interceptări ilegale, în special al comunicărilor avocat client.

Așadar, la nivel general, problema abuzurilor în ceea ce privește supravegherea electronică (inclusiv interceptări) este foarte critică, toate statele și instituțiile europene fiind conștiente de repercusiunile supravegherii în masă asupra drepturilor fundamentale.

De aceea, sunt greu de trecut cu vederea motivele pentru care anumite persoane publice se opun cu atâta vehemență unor modificări legislative cât se poate de normale într-o societate democratică, respectiv cele prevăzute în proiectul de lege privind modificarea Legii nr. 51/1995, care se referă la **interdicția supravegherii tehnice a comunicărilor dintre avocat și clientul său, atâta vreme cât avocatul nu este suspectat pentru comiterea unor fapte penale.**

De asemenea, este greu de înțeles de ce o parte a presei se opune acestor norme privind protecția secretului profesional, când, așa cum vom arăta în continuare, reglementările internaționale în acest sens îi vizează și pe jurnaliști. Și confidențialitatea datelor jurnalistice, dreptul la protecția surselor și, desigur, libertatea de exprimare și dreptul la informație sunt la fel de expuse, în lipsa unor reglementări specifice.

Explicația ar putea fi aceea că sensul și finalitatea secretului profesional sunt insuficient înțelese în țara noastră și este rolul avocaților să apere drepturile și libertățile fundamentale, să comunice deschis atunci când acestea sunt încălcate prin anumite practici ce tind să se generalizeze.

1. **Precizări la reglementarea în vigoare**

Proiectul aduce doar de niște precizări, deoarece nici în prezent convorbirile avocatului cu clientul nu pot fi interceptate, atât timp cât nu există indicii privind săvârșirea unei infracțiuni de către avocat. Mai mult decât atât, în proiectul de lege se precizează expres exceptarea de la interdicția supravegherii tehnice în cazul în care avocatul este suspectat de săvârșirea unor infracțiuni. Așadar **este vorba doar de o garanție în plus pentru un drept care exista deja** și nu poate fi vorba de o încercare de protejare a avocaților suspectați pentru fapte penale. Dimpotrivă!

Această interdicție exista și până acum: ***Reglementarea în vigoare:*** *Art.35.- (2) Nu vor putea fi ascultate şi înregistrate, cu niciun fel de mijloace tehnice, convorbirile telefonice ale avocatului*

şi nici nu va putea fi interceptată şi înregistrată corespondenţa sa cu caracter profesional, decât în condiţiile şi cu procedura prevăzute de lege.

Completările proiectului aduc doar precizări:

9. La art.35, după alin.(2) se introduce un alineat nou, alin.(2¹), cu următorul cuprins:

(2¹) Raportul dintre avocat şi persoana pe care o asistă sau o reprezintă nu poate forma obiectul supravegherii tehnice decât dacă există date că avocatul săvârşeşte ori pregăteşte săvârşirea unei infracţiuni dintre cele prevăzute în art.139 alin.(2) C.pr.pen. Dacă pe parcursul sau după executarea măsurii rezultă că activităţile de supraveghere tehnică au vizat şi raporturile dintre avocat şi suspectul ori inculpatul pe care acesta îl apără, probele obţinute nu pot fi folosite în cadrul niciunui proces penal, urmând a fi distruse, de îndată, de către procuror. Judecătorul care a dispus măsura este informat, de îndată, de către procuror. Judecătorul dispune informarea, de îndată, a avocatului.

2. Tendințele reglementărilor europene

Supravegherea tehnică a avocaților face obiectul îngrijorărilor Parlamentului European, care la data de 29 octombrie 2015, a adoptat Rezoluția referitoare la cursul dat Rezoluției Parlamentului European din 12 martie 2014 referitoare la supravegherea electronică în masă a cetățenilor UE (2015/2635(RSP)).

Conform paragrafului 43 din această Rezoluție, **Parlamentul European subliniază că supravegherea în masă subminează în mod grav confidențialitatea datelor în anumite profesii reglementate, cum ar fi doctorii, ziariștii și avocații; subliniază în special dreptul cetățenilor UE de a fi protejați de orice supraveghere care vizează comunicarea confidențială a acestora cu avocații lor și care ar încălca Carta drepturilor fundamentale a UE, în special articolele 6, 47 și 48, precum și Directiva 2013/48/UE privind dreptul de a avea acces la un avocat; invită Comisia să prezinte, până cel târziu la sfârșitul lui 2016, o comunicare privind protecția comunicațiilor confidențiale în exercitarea anumitor profesii care se bucură de privilegii profesionale prevăzute de lege;** [1]

De asemenea, Rezoluția Adunării Parlamentare a Consiliului Europei nr.2045 din 21 aprilie 2015 cu privire la supravegherea în masă prevede: ”4. Practicile de supraveghere dezvăluite până în prezent pun în pericol drepturile fundamentale ale omului, inclusiv dreptul la viață privată (articolul 8 din Convenția europeană a drepturilor omului (STE nr 5)), libertatea de informare și de exprimare (articolul 10), dreptul la un proces echitabil (articolul 6) și libertatea religioasă (articolul 9) **–în special în cazul în care comunicările confidențiale cu avocații** și reprezentanții cultelor religioase sunt interceptate și atunci când probele digitale sunt manipulate. Aceste drepturi sunt pietrele de temelie ale democrației. încălcarea acestora fără un control judiciar adecvat pune în pericol, de asemenea, statul de drept”.

Există, așadar, intenții reale la nivel european pentru întărirea legislației privind secretul profesional, fiind avute în vedere în mod special comunicările confidențiale ale avocaților, jurnaliștilor, medicilor și ale membrilor profesiilor reglementate în general.

3. Jurisprudența CEDO relevantă

În Hotărârea CEDO din 6 decembrie 2012, în CAUZA MICHAUD împotriva FRANȚEI (Cererea nr. 12323/11), instanța europeană argumentează necesitatea unei protecții sporite a confidențialității comunicărilor avocat-client:

”118. Rezultă că, dacă articolul 8 protejează confidențialitatea oricărei „corespondențe” între indivizi, acesta acordă o protecție întărită schimburilor între avocați și clienții lor. Acest lucru se justifică prin faptul că avocații au o misiune fundamentală într-o

societate democratică: apărarea justițiabililor. Or, un avocat nu poate îndeplini această misiune fundamentală dacă nu este în măsură să garanteze celor cărora le asigură apărarea că schimburile lor rămân confidențiale. Relația de încredere între ei, indispensabilă îndeplinirii acestei misiuni, intră astfel în joc. De aceasta depinde, de asemenea, în mod indirect, dar necesar, şi respectarea dreptului justițiabilului la un proces echitabil, mai ales în ceea ce priveşte dreptul oricărui „acuzat" de a nu contribui la propria incriminatoare.

119. *Această protecție sporită, pe care articolul 8 o conferă confidențialității comunicărilor între avocați și clienții lor și motivele pe care se bazează, determină Curtea să constate că, astfel considerat, secretul profesional al avocaților – care presupune înainte de toate o serie de obligații în sarcina lor – este în mod special protejat de această prevedere."*

Însă semnificativă la nivel european, sub aspectul jurisprudenței CEDO privind interceptarea convorbirilor telefonice ale avocaților cu clienții lor este **Cauza Pruteanu împotriva României,** soluționată de CEDO la 3 februarie 2015, în care România a fost condamnată tocmai pentru interceptări prin ricoșeu la adresa avocatului, în situația în care doar clientul, și nu avocatul, era suspectat pentru fapte penale.

CEDO a reținut că deși măsura interceptării este prevăzută de lege,**aceasta nu prevede situația specifică a persoanelor ascultate fără autorizație de interceptare**. De asemenea, Curtea a observat că interceptarea convorbirilor între avocat și client constituie incontestabil o atingere adusă secretului profesional, care este baza relației de încredere între cele două persoane, astfel încât clientul putea să facă plângere pentru încălcarea dreptului său de a avea o relație confidențială cu avocatul. În egală măsură însă, avocatul poate să facă plângere pentru nerespectarea vieții private și a corespondenței, independent de dreptul de a face plângere a clientului său.

În cauza S contra Elveției, CEDO a considerat că „dreptul unui acuzat de a comunica cu avocatul său în lipsa oricărei alte persoane face parte din cerințele de bază ale unui proces echitabil într-o societate democratică şi derivă din articolul 6 alineatul 3 (c) din Convenție.

În cauza Kopp contra Elveția, Curtea a evidențiat că subminarea secretului profesional poate reprezenta o încălcare a articolului 8 care protejează dreptul la respectarea vieții private și de familie și că într-adevăr, articolul „permite o protecție mai puternică a schimburilor de informații dintre avocați și clienții săi".

Inclusiv Curtea de Justiție a Uniunii Europene, în speța AM&S/Comisia, s-a pronunțat în sensul că păstrarea confidențialității în legătură cu anumite comunicări între avocat şi client constituie un principiu general de drept, comun legislațiilor tuturor statelor membre şi, prin urmare, un drept fundamental protejat de legislația comunitară.

4. Situația în alte țări ale Uniunii Europene

În contextul accentuării luptei împotriva terorismului și a crimei organizate, România nu este singura țară din Europa în care problema interceptărilor comunicărilor ce constituie secret profesional a escaladat.

Consiliul Barourilor Europene (CCBE) a comunicat că, la data de 1 iulie 2015, instanța olandeză a pronunțat o hotărâre prin care obligă guvernul olandez să înceteze toate interceptările comunicațiilor între clienți și avocați în cadrul regimului actual. "Tribunalul Districtual din Haga a decis că supravegherea avocaților de către agențiile de informații este o încălcare a drepturilor fundamentale și a ordonat statului să înceteze monitorizarea comunicațiilor avocaților. Această hotărâre a fost pronunțată în într-o acțiune formulată împotriva statului olandez de firma de avocatura Oliveira Prakken, Asociația Olandeză a Avocaților Penaliști (NVSA) și Consiliul Barourilor Europene (CCBE). Tribunalul Districtual din Haga recunoaște că dreptul de a comunica în mod confidențial cu un

avocat este un drept fundamental, care actualmente este încălcat prin politica de supraveghere olandeză[2].

În Franța, sunt înregistrate mai multe proiecte de lege în vederea întăriri garanțiilor privind secretul profesional al avocatului. Unul dintre acestea are în vedere problema interceptărilor prin ricoșeu. La data de din 3 iunie 2015, la Președinția Adunării Naționale a Franței a fost înregistrat un Proiect de lege pentru garantarea concretă a respectării secretului profesional al avocatului. Conform inițiatorului, deputatul Dl. Jean-François Mancel, "trebuie reafirmată urgent, prin lege, importanța crucială a dreptului apărării la un proces echitabil şi o justiție imparțială, concretizând respectarea secretului profesional între avocat şi clientul său. (...) Fără o garanție concretă a respectării acestui secret profesional, nu putem avea o exercitare normală a drepturilor de apărare. Şi fără această exercitare normală a drepturilor apărării, nu există Stat de drept. Pentru că, să nu ne înșelăm: secretul profesional nu a fost instituit pentru protejarea avocatului, ci a justițiabilului şi a drepturilor acestuia".

Având în vedere absența dispozițiilor legale privind interdicția interceptării "prin ricoșeu" a avocaților (**când mandatul de interceptare este emis doar pentru client, nu pentru avocat**), inițiatorul propune, după modelul din SUA, ca avocații să comunice poliției, justiției şi administrației numerele liniilor telefonice pe care le utilizează şi legea să interzică interceptarea acestor linii, cu excepția cazului în care avocatul însuşi este suspectat de săvârşirea unei infracțiuni. Decanul baroului trebuie informat în prealabil de judecătorul de instrucție, care nu poate ordona interceptarea decât după autorizarea scrisă din partea președintelui din jurisdicția sa. Conform acestui proiect, înregistrat la Președinția Adunării Naționale a Franței la data de 3 iunie 2015:

„Art. 100-8. – Avocatul comunică poliției, justiției şi administrației numerele liniilor pe care le utilizează.

„Nicio interceptare nu poate avea loc pe aceste linii, decât dacă se stabilește, în legătură cu elemente precise şi detaliate, că avocatul este suspectat în prealabil că a comis o infracțiune. Decanul baroului trebuie informat în prealabil de judecătorul de instrucție, care nu poate ordona interceptarea decât după autorizarea scrisă din partea președintelui din jurisdicția sa.

„Cabinetul, vehiculul şi domiciliul avocatului nu pot face obiectul niciunei percheziții, decât dacă se stabilește, în legătură cu elemente precise şi detaliate, că avocatul este suspectat în prealabil că a comis o infracțiune. Percheziția nu poate avea loc decât cu aprobarea scrisă a președintelui jurisdicției de care aparține magistratul instructor. Percheziția necesită aprobarea președintelui jurisdicției de care depinde magistratul instructor.

„Formalitățile prevăzute de prezentul articol sunt prescrise sub pedeapsa de nulitate."

Articolul 3

Aceeaşi sub-secțiune este completată de articolul 100-9 având conținutul următor:

„Art. 100-9. – Orice încălcare a prevederilor articolelor de la 100 la 100-8 din prezentul cod este pedepsită cu sancțiunile de mai jos:

– Când încălcarea este comisă de judecătorul de instrucție, acestuia i se ia dosarul din oficiu iar Consiliul superior al magistraturii se pronunță asupra dosarului său. El suportă pedeapsa corecțională de la punctul 3° din articolul 131-4 din codul penal.

– Când încălcarea este comisă de un funcționar al poliției, acesta este suspendat imediat în aşteptarea hotărârii judecătoreşti dacă persoana ascultată intentează acțiune în justiție. El suportă pedeapsa corecțională de la punctul 3° din articolul 131-4 din codul penal. »

Articolul 4

*Prin derogare de la principiul articolului 2 din codul civil, orice procedură de interceptare vizată în articolele 100-7 şi 100-8 din codul de procedură penală în curs în momentul intrării în vigoare a prezentei legi trebuie suspendată în aşteptarea aprobării președintelui jurisdicției de care aparține magistratul instructor."***[3]**

În concluzie

Proiectul de Lege privind modificarea şi completarea Legii nr. 51/1995 pentru organizarea şi exercitarea profesiei de avocat cuprinde numai amendamente care sunt în deplin acord cu tendințele legislative europene și cu jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului și a Curții de Justiție a Uniunii Europene. Acesta nu aduce drepturi noi, ci întărește garanțiile celor existente dintotdeauna. Confidențialitatea comunicărilor avocat client este recunoscută ca principiu fundamental de drept, instituit în scopul garantării drepturilor fundamentale la apărare și la un proces echitabil.

În contextul înmulțirii tehnologiilor de supraveghere, care, așa cum s-a dovedit, deseori sunt folosite în mod abuziv de autorități, întărirea garanțiilor de protecție a secretului profesional reprezintă o necesitate stringentă la nivel european și mondial.

[1] A se vedea Newsletter UNBR decembrie 2016: Rezoluția Parlamentului European referitoare la supravegherea electronică în masă. Protecția confidențialității comunicărilor avocat client

[2] A se vedea: CCBE: Dutch court upholds lower court ruling banning surveillance of lawyers' communications after successful CCBE intervention

[3] Acesta nu este însă singurul proiect legislativ în acest sens înregistrat la Preşedinția Adunării Naționale a Franței. Mai pot fi consultate:

Proiect de lege nr. 3047 din 15 septembrie 2016 privind garantarea secretului profesional al avocatului.

Proiectul de lege nr. 1898 din 29 aprilie 2014 privind întărirea confidențialității comunicărilor dintre avocat și client.

Departamentul "Protecția profesiei, informare și relații publice" din cadrul U.N.B.R. pune la dispoziția reprezentanților profesiei la nivel local un compendiu de principii, analize și comparații cu privire la comentariile apărute în media referitoare la Legea nr. 51/1995 precum și practică extinsă la nivel european privind secretul profesional al avocatului.

6 mai 2016

Puteți vizualiza documentul integral AICI